

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/43356,NSZZ-Solidarnosc-Pismo-MZK-NSZZ-Solidarnosc-woj-kaliskiego-19801981.html>
19.05.2024, 18:36

„NSZZ »Solidarność«. Pismo MZK NSZZ »Solidarność« woj. kaliskiego” (1980–1981)

Hasło wydrukowane w **Tom V**

„NSZZ »Solidarność«. Pismo MZK NSZZ »Solidarność« woj. kaliskiego” (1980–1981), periodyk był najważniejszym i najdłużej wychodzącym pismem pierwszej „S” w woj. kaliskim. Sztandarowym pismem MKZ, a potem ZR Wielkopolska Południowa. Ukazywało się 20 X 1980 – 9 XII 1981. Od 13 VII 1981, tj. od nr 22. (z zachowaniem ciągłości numeracji), wychodziło pod zmienionym tytułem „»Solidarność« Region Wielkopolska Południowa”. Łącznie 32 nr. Pismo w formacie A4, pocz. 4 s., a później 6–8 s. Nr 1 wydany w układzie czteroszpaltowym, nast. najczęściej dwu- i trzyszpaltowe. Na pocz. redakcja mieściła się w siedzibie MKZ w Kaliszu przy ul. Staszica 28a, a po powstaniu regionu – przy al. Wolności 4. W redakcji: Antoni Pietkiewicz i Bogusław Śliwa; do III 1981 Andrzej Krawczyk, a nast. Henryk Piwowarczyk; od VII 1981 w redakcji: Wojciech Kościelniak i Jerzy Jurkiewicz.

Periodyk w pierwszym okresie wydawano w odstępach tygodniowych, dwutygodniowych i miesięcznych. Kolportaż: struktury miejskie i zakładowe w województwie.

Nie zamieszczano danych o nakł. pisma; rozprowadzane bezpłatnie. Było typowym regionalnym periodykiem „S”, w którym podawano informacje o działalności związku, uchwały związkowe, listy od czytelników, przedruki z prasy ogólnopolskiej (m.in. „Niezależność”, „Niezależne Słowo”, kwartalnik „Puls”), poezje Czesława Miłosza, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego i Kazimiery Iłakowiczówny). Także wiele felietonów, najczęściej autorstwa działaczy „S” – Antoniego Pietkiewicza, Bogusława Śliwy, Wojciecha Kościelniaka. Świętosław Fortun był autorem cyklu pt.

Solidarność a prawo, Krzysztof Radziłowicz pisał na tematy ekonomiczne, natomiast tematykę regionalno-związkową poruszali m.in. Walenty Wawrzyniak, działacz „S” z Wytwórni Urządzeń Komunalnych (WUKO), który napisał art. pt. *Krzyże w fabrycznych halach produkcyjnych*, Jerzy Kendzia, przew. „S” w szpitalu na Wolicy, domagał się w swoim art. szacunku i sprawiedliwości dla inwalidów i weteranów pracy; na tematy „S” RI wypowiedzieli się m.in. A. Pietkiewicz, B. Śliwa oraz działacze „Solidarności” Wiejskiej: Paweł Kubis i Mieczysław Walczykiewicz. Na łamach pisma publikowano apele do różnych grup społecznych, m.in. do taksówkarzy, rolników, aktorów, nauczycieli i służby zdrowia. W okresie MKZ na ostatniej stronie, prócz stopki redakcyjnej, pojawiała się nieregularnie lista ofiarodawców, „którzy wspomogli kasę »Solidarności«”. Były to zakłady pracy oraz osoby prywatne, podawano ich personalia, chyba że ktoś wolał zachować anonimowość.

19 I 1981 ukazało się nienumerowane wydanie spec. „Kalisz dla Śląska”. Zamieszczono tam art. Czesława Świerszczyńskiego *Jak zniszczyć naród*, który ze wzgl. na cenzurę nie mógł być opublikowany w „Wolnym Związkowcu”. Zamieszczano też art. prof. Leszka Nowaka, m.in. *Kierownicza rola partii, czyli kto czego nie rozumie, Społeczeństwo planowanego niedostatku, Dlaczego to zwie się socjalizmem?* Często na ostatniej stronie pojawiały się dowcipy „S”, np. „Kartki na miesiąc marzec - 15 win patykiem pisanych, 43 zapałki luzem, wiaderko węgla (dla wybranych), 2 mandaty, 4 paczki popularnych, 3 skarpetki lewe, 1 prezerwatywa”.

W czasie I KZD opublikowano apele Lecha Wałęsy i Stefana Bratkowskiego do dziennikarzy z prośbą o to, aby pisali prawdę. W nr. 26 z 2 IX 1981 artykuł płk. WP Mariana Rajskego, który twierdził, że „przyczyny kryzysu leżą w warunkach niesprawiedliwej wymiany handlowej graniczącej z totalną grabieżą”. W nr. 28 z 11 X 1981 art. Zygmunta Rolicza, przew. ZR Wielkopolska Południowa, *O gospodarce rolno-hodowlanej w ZSRS*, autor porusza różnice występujące w kołchozach i w niewielkich gospodarstwach prywatnych. Opublikowano również wiersz Stefana Barańczaka napisany w XII 1976 *Trzej królowie*. W roli trzech króli występują

funkcjonariusze, którzy rankiem mówią: „Pan pójdzie z nami. Pójdiesz z nami. Jaki śnieg jest biały. Jaki ten kwiat czarny. Jaki ten świat ogromny”. Autor dedykował swój wiersz Lechowi Dymarskiemu, działaczowi opozycji (w 1977 zorganizował protest przeciw zwolnieniu S. Barańczaka z UAM).

W ostatnim, 32. nr. z 9 XII redakcja zapowiadała zmianę szaty graficznej i tytułu periodyku, który miał się ukazać przed Bożym Narodzeniem jako „Słowo Wolne”.

Grażyna Schlender

[Kalisz, Region Wielkopolska Południowa](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)